

VLAAMSCHE KATHOLIEKE LANDSBOND, katholieke Vlaamse drukgroep, in april 1891 te Oudenaarde opgericht door de Westvlaamse leden van het Bestuur der Landdagen die niet akkoord gingen met de oprichting van een Vlaamsche Volksraad (z. aldaar), noch met een te ver doorgedreven samenwerking met de liberalen.

Joris Helleputte fungeerde als voorzitter en de Oudenaardse onderwijzer K. van Caeneghem als secretaris. Het bestuur was aangevuld met een afgevaardigde van elke provincie: E. de Visschere (West-Vlaanderen), A. de Ceuleneer (Oost-Vlaanderen), A. Laporta (Antwerpen), Byvoet (Limburg) en E. Verhees (Brabant). Nadat Helleputte, die met tegenzin voorzitter van de Landsbond geworden was, ontslag genomen had, werd geen nieuwe voorzitter aangewezen, maar De Ceuleneer trad als zodanig op. Van 1897 af trad De Visschere op als secretaris.

Hoewel er vóór de oprichting onenigheid was geweest met de voorstanders van een onpartijdige actie, die het Nationaal Vlaamsch Verbond (z. aldaar) zouden oprichten, kwam het weldra tot verzoening en samenwerking.

De Vlaamsche Katholieke Landsbond had tot doel de Vlaamse katholieke krachten te bundelen om druk uit te oefenen op de verkiezingen en de gekozenen. De Landsbond beoogde niet enkel taalstrijd, maar wilde ook een antisocialistisch christendemocratisch lichaam zijn. Op de jaarlijkse congressen, zittedagen genoemd, werd de Vlaamse problematiek in congresafdelingen besproken en sprak de Landsbond zich uit voor de vernederlandsing van het bestuur, het gerecht, het leger en het onderwijs. Herhaaldelijk kwam hij tussenbeide bij de kerkelijke en burgerlijke overheden. In de Landsbond werden eveneens wetsvoorstellen voorbereid en werd actie gevoerd.

De Landsbond, die streefde naar de oprichting van een Vlaamse katholieke partij, legde hiervoor contacten met de Belgische Boerenbond en de Belgische Volksbond, echter zonder resultaat. De Landsbond steunde in 1894 de oprichting van het dagblad Het Vlaamsche Volk.

Na enkele jaren was de Landsbond zijn kracht

kwijt door geldgebrek, slechte organisatie en door de scheuring die in het katholieke Vlaamsgezinde kamp tussen daensisten en aanhangers van de katholieke partij ontstond. In 1907 werd de Bond door de verenigde Oud-Hoogstudentenbonden gereorganiseerd tot Katholieke Vlaamsche Landsbond (z. aldaar).

LITERATUUR : L. Wils, *De oorsprong van de kristendemocratie. Het aandeel van de Vlaams-demokratische stroming* (1963); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, IV (1965); - L. Wils, *Het Daensisme; de opstand van het Zuid-Vlaamse platteland* (1969). HARRY DE CEULAER